

Ph.d.-utdanningsmelding 2024

Innhold

Oppfølging av foregående års ph.d.-utdanningsmelding og eventuelle tiltak som har blitt gjennomført	1
Nøkkeltall.....	2
Opptak og gjennomføring	2
Antall kandidater som disputerte innen 6 år ved utgangen av 2024.....	2
Mindre omarbeiding.....	4
Kandidatenes bidrag til forskningen ved fakultetet	4
Strategiske vurderinger som gjøres ved ansettelse og opptak av kandidater og hvordan kandidatene utfyller allerede eksisterende forskningsfelt.....	4
Graden av nyskapende forskning og økt oppmerksomhet på innovasjon i forskerutdanningen ...	4
Forskerskoler	5
Fakultetets systematiske kvalitetsarbeid	5
Oppfølging av framdriftsrapporter.....	5
Midtveisevaluering	5
Gjennomføring av medarbeider- eller oppfølgingsamtaler.....	5
Onboarding.....	6
Opplæringsdelen	6
Emneevalueringer.....	6

Oppfølging av foregående års ph.d.-utdanningsmelding og eventuelle tiltak som har blitt gjennomført

I 2024 har Det medisinske fakultet (MED) arbeidet systematisk videre med kvaliteten i ph.d.-programmet.

Revisjoner

- Høringsinnspill til UiBs revisjon av ph.d.-forskriften.
- Revisjon av programbeskrivelsen for ph.d.-programmet i medisin. (i) Stillingstype som oppnevnes som veileder og antall, (ii) artikler som godkjennes som originalt arbeid i avhandlinger.
- Revisjon av retningslinjer for doktoravhandlinger ved MED hvor det er utarbeidet egne retningslinjer for monografier.
- Revisjon av retningslinjer for midtveispresentasjon og midtveiskomiteen.

Nasjonal og internasjonal kvalitet kalibrering

1. Orpheus¹ Label

Ph.d.-programmet i medisin ble i 2015 tildelt kvalitetsstempelet *Orpheus Label*, som viser at programmet oppfyller høye standarder innen viktige områder, inkludert forskningsmiljø, resultater, opptakspolitikk og -kriterier, ph.d.-opplæringsprogram, veiledning, ph.d.-avhandling, vurdering og struktur for forskerskoler. Tildeling av dette kvalitetsbeviset er basert på selvevaluering av ph.d.-programmet ved institusjonen, som vurderes av Orpheus internasjonal evalueringskomite, etterfulgt av en *site-visit*. *Orpheus Label* må fornyes hvert 6. år. I 2024 søkte MED på nytt og sendte inn en egenevaluering med svar på etterspurte kriterier som ble oppdatert i henhold til gjeldende regler og beste praksis. Evalueringen ble godkjent med gode tilbakemeldinger, men det hadde imidlertid vært kjærkomment med tilbakemeldinger om områder vi kan forbedre ytterligere.

2. NORDOC: Felles kursportefølje og ph.d. nettverksbygging blant de medisinske fakultetene i Norden.

3. Nasjonale prodekan og dekanmøter mellom medisinske fakulteter i gruppen av BOTT-universiteter

I møtene diskuteres tema som er relevant for forskning og forskerutdanning og beste praksis deles. I 2024 diskuterte vi rutiner ved nærings-ph.d., felles forsøksdyrkurs, tekstgjenkjenningsrutiner, bruk av AI i doktorgradsavhandlinger og monografiavhandlinger.

Dialogmøter med instituttene

Det medisinske fakultet gjennomfører hvert år dialogmøter om forskerutdanningen med instituttene med utgangspunkt i instituttens utdanningsmeldinger. En enkeltvis gjennomgang av ph.d.-kandidatene er en viktig del av møtet. Instituttene har god oversikt over kandidatene, og instituttens ph.d.-koordinatorene er nøkkelpersoner i tett oppfølging i samarbeid med instituttledelsen. Fakultet berømmer instituttens kontinuerlig kvalitetsutviklings arbeid og ærlighet i å luften utfordringer i kandidatoppfølgingen gjennom gjensidig meningsfull dialog.

Økt veilederkompetanse

I henhold til kandidatundersøkelsen 2024 er MEDs ph.d.-kandidater i stor grad fornøyde med veiledningen hvor 76 %² oppgir å være fornøyd eller svært fornøyd med veiledningen. Fakultetet har søkelys på styrket veilederkompetanse og kvalitet i veiledningen gjennom målrettet veilederopplæring³. I 2024 gjennomførte

¹ [ORPHEUS: Organisation for PhD Education in Biomedicine and Health Sciences in the European System.](#)

² Tilsendte tall fra FIA i påvente av endelig rapport fra kandidatundersøkelsen 2024.

³ [Veilederopplæring for ph.d.-veiledere ved Det medisinske fakultet | Det medisinske fakultet | UiB](#)

fakultetet et vellykket halvdagsseminar med temaet *How to give good written feedback to PhD candidates: A seminar for PhD Supervisors* hvor førsteamanuensis og merittert underviser, Robert Morris Gray Jr. ved Institutt for pedagogikk var invitert til å holde veileder-workshop om temaet *Hvordan gi skriftlig tilbakemelding til ph.d.-kandidater*. Seminaret var engasjerende, og veiledere hadde mulighet til å ta med eksempeltekster som de hadde opplevd vansker med å gi tilbakemelding på. Under seminaret kunne de jobbe med disse tekstene og motta konstruktive råd fra sine kolleger. Visedekan for forskerutdanning deltok på en internasjonal *train-the-trainer*-opplæring i regi av Orpheus, med fokus på hvordan institusjonene, gjennom effektiv og virkningsfull veilederopplæring, fører til fornøyde kandidater som gjennomfører på tid, økt institusjonelt omdømme gjennom økt pedagogisk kompetanse, kjennskap til barrierer og bruk av effektive insentiver. Tilfredstillelse med veiledning har sterk sammenheng med vellykket fullføring⁴.

Ph.d.-seminar om mental helse

Som forebyggende tiltak, arrangerte MED sammen med NT-fakultetet et 1½-dagers pilot-kurs for ph.d.-kandidater om *Maximizing Efficiency and Thriving in Your Doctoral Journey*⁵, ledet av UiBs bedriftshelsetjeneste-psykolog Andreas Schei. Planleggingen startet sent på høsten i 2024 og kurset ble holdt 6.-7. februar 2025. Formålet var å hjelpe ph.d.-kandidater og forskere tidlig i karrieren med å lære selv-ledelse; å maksimere effektiviteten og mestre balansen mellom arbeid og fritid. MED deltok i dette som et ledd i støtte til ph.d.-kandidater for fullføring av doktorgraden på normert tid.

MED, i samarbeid med HR sentralt, initierte også et kurs for alle ph.d.-koordinatorene ved UiB, ledet av psykolog Andreas Schei. Målet var å gi dem kompetanse i å gjenkjenne kandidater som sliter, samt å gi dem verktøy for å hjelpe eller henvise dem til riktig oppfølging.

Nøkkeltall

Opptak og gjennomføring

I 2024 tok fakultetet opp 91 nye kandidater. Opptakene fordelte seg slik: 22 ved Institutt for global helse og samfunnsmedisin, 25 ved Klinisk institutt 1, 34 ved Klinisk institutt 2, 6 ved Institutt for biomedisin og 4 ved Institutt for klinisk odontologi. Dette er en økning fra 2023 da vi tok opp 79 nye kandidater. Økningen skyldes trolig at fakultetet lyste ut egenfinansierte stipendiatstillinger i 2024 i motsetningen til i 2023 av økonomiske grunner. I tillegg lyste NFR igjen ut FRIPRO-midler i 2024. Et institutt ved MED koordinerer et EU Horizon-nettverk ph.d.-prosjekt, og minst to andre forskningsgrupper ved samme institutt deltar i andre EU ph.d.-nettverksprosjekter. Vi fikk tildelt en SFF og flere eksterne toppfinansieringer (EU Horizon og Frontiers Science) som bidro til rekruttering av flere ph.d.-kandidater.

Totalt ble det avlagt 88 doktorgrader ved fakultetet med følgende fordeling: 23 ved Institutt for global helse og samfunnsmedisin hvorav to i samarbeid med Universitetet i Hawassa i Etiopia (fellesgrad) og én dr.philos., 26 ved Klinisk institutt 1, 24 ved Klinisk institutt 2, 13 ved Institutt for biomedisin og 2 ved Institutt for klinisk odontologi.

Dette er en økning fra 80 disputaser i 2023. MED hadde en nedgang fra 99 i 2022 til 80 i 2023, som kunne skyldes koronapandemiens etterslep, men erfarte en økt pågang av innleveringer for disputas tidlig våren 2024. Vi antok den gangen at antallet disputaser ville øke i 2024 sammenlignet med 2023, noe som viste seg å være riktig.

Antall kandidater som disputerte innen 6 år ved utgangen av 2024 (startår 2018) var 75, tilsvarende 69 % (n=109). Tilsvarende tall for startår 2017 ved utgangen av 2023 (n=117) var 84 stk./72 %. For opptaksåret 2016 var

⁴ [Factors that influence PhD candidates' success: the importance of PhD project characteristics](#)

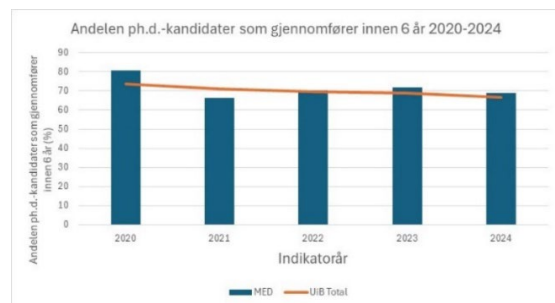
⁵ [Seminar for PhD Candidates: Maximizing Efficiency and Thriving in Your Doctoral Journey | Faculty of Medicine | UiB](#)

tallet hhv ca. 70 % (Tabell 1), som viser relativ stabilitet. Isolert sett er det vanskelig å peke på konkrete årsaker til at dette tallet har en gitt verdi for et gitt indikatorår. Ser vi på tallene i en noe lenger tidsperiode, som de siste fem år, har UiB totalt hatt en prosentvis nedgang i andelen kandidater som gjennomfører innen 6 år fra 73,7% i 2020 til 66,6% i 2024. MED har hatt en noe variabel uttelling, men totalt sett har det vært en nedgang fra 80,6% i 2020 til 68,8% i 2024, med koronaåret 2021 som et bunnpunkt med 66,3% (Figur 1). Det er komplekse årsaker til resultatet for en indikatorperiode på en tidsperiode på 6 år, både på systemisk nivå inkludert noen år med lavere opptak, og på individnivå. Koronaperioden medførte forlengelser for mange kandidater, mens ulike typer forsørgeransvar og andre livshendelser påvirker gjennomføringstiden på individnivå. I samme perioden har det vært økende sykefravær i samfunnet generelt, også blant stipendiatene. Sykefraværet på MED er på linje med sykefraværet ved andre medisinske fakulteter i Norge. Derfor har MED hatt sterkt fokus på hvem bør være ph.d.-veiledere og antall veiledere i veilederteamet (for å sikre kvalitet og unngå ansvarspulverisering), opplæringstilbud til veiledere og selvledelse/mestringskurs ved psykolog til kandidatene, samt karriereseminarer for å forebygge bekymringer om karriereveier.

Instituttene og fakultetet jobber systematisk for at kandidater som er på overtid skal levere avhandling og fullføre doktorgraden. Noen skrives ut av programmet etter at opplæringsdelen er fullført og leverer avhandling og disputerer på et senere tidspunkt. Andre får tett og individuell veiledning både faglig og menneskelig og står i programmet til innlevering og disputas. Slike avveininger er et tema på dialogmøtene med instituttene hvor vi ser at noen kandidater vanskelig lar seg skrive ut da det ligger tunge menneskelige hensyn bak vurderingen om å la dem stå i programmet.

Tabell 1

Andelen ph.d.-kandidater på MED som gjennomfører innen seks år						
Indikator-år	Start-år	Disputert				Total
		Ja	Ja	Nei	Nei	
		Andel	Antall	Andel	Antall	
2024	2018	68,81 %	75,0	31,19 %	34,0	109,0
2023	2017	71,79 %	84,0	28,21 %	33,0	117,0
2022	2016	70,37 %	76,0	29,63 %	32,0	108,0

Figur 1: Andelen ph.d.-kandidater på MED som gjennomfører innen 6 år for indikatorårene 2020-2024, sammenlignet med UiB total.

Fakultetsadministrasjonen, anført av Dekanetet, er svært opptatt av å legge best mulig til rette for at MED sine ph.d. kandidater kan gjennomføre sin doktorgrad innen avtaleperioden. Det er satt inn store ressurser både overfor kandidatene, med seminarer og kurs, og overfor veiledere med målrettet veilederopplæring for å styrke og støtte dem i deres møte med sine kandidater, men også opplæring av de på fakultetet som skal *train-the trainers*. Noe av dette er beskrevet over. Det er positivt å se at MEDs trend har vært noe oppadgående de siste tre indikatorårene hvor det har vært satt inn store ressurser både i kandidatoppfølging og veilederopplæring. Vi må holde trykket oppe i dette viktige kvalitetsarbeidet med mål om at andelen kandidater som gjennomfører innen 6 år fortsetter å øke i årene som kommer.

Fakultetet er bedt om å kommentere en analyse av fem årskull 8 til 12 år tilbake i tid (oppstart 01.01.2012-31.12.2016, FS944.001) med det formål å få fakultetsvis statistikk over hvilken av kategorier kandidatene endte

opp i. Tallene viser at MED er det største fakultetet på ph.d.-siden med høyest antall nye kandidater og høyest andel disputerte. Selv om vi nettopp har diskutert at andelen kandidater som disputerer etter 6 år har gått ned i løpet av de siste 5 år, viste vi i fjorårets utdanningsmelding at noen kandidater leverer inn og disputerer gjerne 10 år etter at de ble tatt opp i ph.d.-programmet. Samlet sett viser det overordnede bildet at det systematiske oppfølgingsarbeidet som gjøres på instituttene kombinert med støttetiltak fra fakultetet bidrar til høy gjennomføringsgrad, og totalt sett, høyere jo lenger tidsperiode vi ser på.

På tidspunktet rapporten ble kjørt var det registrert 14 % avbrutte ph.d.-løp for den forespurte tidsperioden. Kategorien «Avbrutt» i FS kan romme flere ulike årsaker til at kandidaten har gått ut av programmet. Det kan være kandidater som er skrevet ut av programmet etter at perioden er utløpt, men som leverer inn etter hvert. Det kan også være kandidater som har sluttet frivillig. Vi rapporterer til DBH hvert år om avbrutte avtaler og går igjennom alle i disse kvalitetssikringsperioden for slik rapportering. Alle avbrudd er registrert på fakultetet etter anmodning fra instituttene. 14 % avbrudd har en motpart i 86 % gjennomført, som underbygger det vi ser; at gjennomføringsgraden er høyere jo lenger tidsperiode vi ser på, som beskrevet i avsnittet over. Gitt vårt høye antall ph.d.-kandidater sammenlignet med andre fakulteter, er tallet 14 % ikke så verst. Vi tar tallet til etterretning og fortsetter med det kontinuerlige kvalitetsutviklingsarbeidet.

Mindre omarbeiding

Totalt åtte avhandlinger fikk anbefaling om mindre omarbeiding. Dette er en økning fra fire i 2023. Vi har sett at anbefaling om mindre omarbeiding ofte skyldes svakheter i kappen. Fakultetet holder et stadig søkelys på kvalitet i kappen, blant annet gjennom veilederopplæring, og vi ser av tallene at dette er et viktig arbeid hvor målet er å holde tallet så lavt som mulig. Det var ingen underkjenninger i 2024, i likhet med i 2023, som kan tyde på at bedømmelseskomiteen i noen tilfeller velger å gi kandidaten muligheten for omarbeiding i stedet for en direkte underkjenning, som kan være mer belastende for kandidat og veileder.

Kandidatenes bidrag til forskningen ved fakultetet

Strategiske vurderinger som gjøres ved ansettelse og opptak av kandidater og hvordan kandidatene utfyller allerede eksisterende forskningsfelt

Det poengteres fra instituttene at kandidatene bidrar vesentlig til forskningen i sine respektive fagfelt, er i forskningsfronten og bidrar til fremdrift og anerkjennelse for forskningen ved instituttet.

Strategiske vurderinger ved ansettelse og opptak gjøres på instituttene og i forskningsgruppene i lys av instituttets forskningsstrategi, forskningsportefølje og behov, og basert på utlysninger fra aktuelle eksterne finansieringskilder som NFR, Helse Vest, Kreftforeningen, DAM-stiftelsen, Tannhelsetjenestens kompetansesentre og tilfang av UiB-finansierte stipendiater. Innen flere fagområder, som ernæring og biomedisin, rekrutteres ph.d.-kandidater særlig gjennom masterprogrammene.

Rekrutteringsgrunnlaget varierer fra etablerte klinikere som tar doktorgrad på deltid parallelt med arbeid i sykehus eller tannhelsetjeneste til tilsatte UiB-stipendiater. De kliniske instituttene satser på rekruttering av LIS-leger lokalt og i distriktene inn i forskningsaktiviteten med tanke på framtidig rekruttering til ph.d. og kombinerte stillinger i akademia.

Forskerlinjestudenter er viktig for rekruttering av unge, dyktige kandidater til forskerutdanningen. Det er et strategisk grep for (i) å få tidlig forskningskompetanse under legeutdanningen i henhold til regjeringens langsiktige strategiske plan, (ii) senke alder for de som tar ph.d. og (iii) fullføre på kortere tid pga. tidligere løp i forskerlinjen. Fire av dem som disputerte i 2024 hadde bakgrunn fra forskerlinjen ved fakultetet.

Graden av nyskapende forskning og økt oppmerksomhet på innovasjon i forskerutdanningen

Kandidatene bidrar til nyskapende forskning, der 31 % av publikasjoner er med ph.d.-kandidater som forfatter og flere av disse på nivå 2 (langt flere enn når publikasjonene ikke har ph.d.-kandidater). I gjennomsnitt publiserer ph.d.-kandidater på MED 4,3 vitenskapelige publikasjoner i løpet av ph.d.-perioden. Minst 88 % av disse er i Open

Access-tidsskrifter⁶. Innovasjon er et satsingsområde på fakultetet. Kandidater med innovasjonsrettede prosjekter kan få kontor plass i Eitri. Kandidatene oppmuntres til å inkludere et innslag i disputaspresentasjonen som viser hvordan deres ph.d.-prosjekt kan bidra til innovasjon i fagfeltet, hva som er nytt og verdifullt med prosjektet og hvilke utviklingsmuligheter som kan ligge i forskningsresultatene og føre til merverdi for sluttbruker.

Forskerskoler

MED har åtte lokale forskerskoler som bidrar med formell faglig kompetanse, overførbare ferdigheter og psykososialt velvære, og er forankret på instituttene. I tillegg deltar MED i en rekke nasjonale forskerskoler⁷. Kandidater deltar også på tvers av instituttene forskerskoler. Alle kandidatene skal være tilknyttet en forskerskole for faglig og sosial forankring i forskningsmiljøene. MED har arbeidet med evaluering av de lokale forskerskolene for å vurdere om de oppfyller sine mål og bidrar til å styrke kvaliteten på forskerutdanningen. Arbeidsgruppen skal levere sin rapport i juni 2025. Fakultetet har 54 aktive ph.d.-emner. De fleste er knyttet til og administrert gjennom forskerskoler ved instituttene og noen få er administrert på fakultetet.

Fakultetets systematiske kvalitetsarbeid

Oppfølging av framdriftsrapporter

Instituttene følger opp framdriftsrapportene og iverksetter tiltak overfor enkeltkandidater og veiledere der rapportene signaliserer slikt behov. Der det er uoverensstemmelse mellom rapport for kandidat og veileder, eller noen av partene ber om det, kaller instituttlederen inn til oppfølgingsmøte. Instituttene rapporterer årlig til fakultetet om deres oppfølging og Programutvalg for forskerutdanning behandler instituttene rapporter og foreslår tiltak basert på instituttene informasjon. I tillegg har fakultetet årlige dialogmøter med instituttledelsen om ph.d.-utdanningsmeldingen, framdriftsrapportene, utviklingsprosjekter i forskerutdanningen og oppfølging av enkeltkandidater. Disse møtene er en viktig arena for tilbakemeldinger og drøftinger mellom institutt og fakultet. Det er ulike utfordringer på de forskjellige instituttene ettersom de har svært ulikt omfang på forskerutdanningen. Derfor er det viktig å ha god dialog med instituttene for kontinuerlig kvalitetsutvikling.

Midtveisevaluering

Alle ph.d.-kandidater ved MED skal gjennomføre midtveisevaluering omtrent halvveis i sin avtaleperiode. Målet er å hjelpe kandidaten og veileder til å vurdere om kandidaten er i rute i henhold til oppsatt plan. Oppfølging etter midtveisevaluering tilpasses behovet til hver enkelt kandidat i regi av instituttet. Midtveiseevalueringene tas hånd om på instituttene, som gjør dette på en god måte. MED reviderte retningslinjene for midtveisevaluering og midtveiskomiteen i 2024 for å klargjøre formålet med dette viktige elementet i kvalitetssikringen av ph.d.-utdanningen. Det skal være fokus på faglig dialog og tilbakemeldinger til kandidaten for å bidra til at kandidaten kommer i mål innen normert tid.

Gjennomføring av medarbeider- eller oppfølgingsamtaler

Det er ressurskrevende, spesielt for institutter med mange kandidater, å gjennomføre medarbeidersamtale for alle ansatte stipendiater og oppfølgingsamtaler for alle de eksternt ansatte kandidater. Begrenset kapasitet skaper utfordringer for store institutter. I dialogmøtene i 2024 var disse samtaler et prioritert tema, og Fakultetet anerkjenner instituttene bestrebelser for best mulig oppfølging av dette punktet i kvalitetssikringssystemet for ph.d.-utdanningen. I 2024 har K1 tilbudt medarbeidersamtale til alle UiB-tilsatte stipendiater og samarbeider med ekstern arbeidsgiver om oppfølging for kandidater som ikke har et arbeidsforhold ved UiB; 15% takket ja. IBM har laget større enheter hvor enhetsleder har ansvar for

⁶ Referansedokument *Ph.d.-kandidat publisering på MED* produsert av Bibliometrigruppen, Universitetsbiblioteket på bestilling fra MED (vedlagt).

⁷ [Forskerskoler | Det medisinske fakultet | UiB.](#)

medarbeidersamtale, dette har ført til at nesten alle (unntatt 2 som har vært på utenlandsopphold og i permisjon) har gjennomført medarbeidersamtaler i 2024. IKO kaller alle sine kandidater inn til samtale i forbindelse med oppfølging av framdriftsrapporten og 26 av 26 mulige hadde medarbeidersamtaler. K2 tilbyr medarbeidersamtale for UiB-ansatte stipendiater. I oktober 2024 hadde 16 av 44 kandidater hatt samtaler. Instituttet har ikke kapasitet til oppfølgingsamtaler med eksternt ansatte kandidater. IGS følger tett opp sine rutiner og høsten 2024 hadde 32 av 51 kandidater hatt medarbeidersamtaler. Instituttet opplyser om at de vil forbedre oppfølging av kandidater som ikke er ansatt ved UiB. Kandidatene kan be om et møte for å diskutere temaer som vanligvis hører hjemme i en medarbeidersamtale, som karriereplanlegging og ikke bare problematiske forhold.

Onboarding er en helhetlig mottaksprosess av alle nye kandidater og inkluderer tildeling av pliktarbeid i de tilfellene det er aktuelt. Fakultetet vedtok retningslinjer for samordning, registrering og oppfølging av pliktarbeid for 4-årige UiB-stipendiater i 2023⁸. Instituttene har i 2024 iverksatt ordningen og rapporterer at de nå følger retningslinjene, registreringsrutiner og oppfølging av pliktarbeidet på den god måte. Fakultetet følger opp i dialogmøter med instituttene i 2025. Onboarding av nye kandidater i 2024 fokuserte på å stimulere til utenlandske forskningsopphold ved å informere om utveksling under ph.d.-perioden, blant annet gjennom erfaringsutveksling. Temaet om utveksling under ph.d.-perioden var satt som respons til besvarelser i kandidatundersøkelsen og i UH indikatorrapporten⁹, som viste at norske forskere i mindre grad reiser på forskningsopphold i utlandet.

Opplæringsdelen

Den obligatoriske delen av opplæringen består av [MEDMET901 Etikk og helseforskning](#) midtveisevaluering, formidling, og opplæring i bruk av forsøksdyr i medisinsk forskning der det er aktuelt. I den valgfrie delen tar kandidatene i stor grad UiB-emner eller emner fra andre universiteter. Fakultetet er også medlem i NorDoc-samarbeidet¹⁰ og bidrar med ph.d.-emner til NorDoc emnedatabase. Kandidater ved alle de nordiske universitetenes medisinske fakulteter har lik tilgang til å ta emner som finnes i databasen.

Emneevalueringer

Emneansvarlig skal gjennomføre egenvurdering og følge opp resultatene som videre danner grunnlag for fast evaluering av ph.d.-emner minst hvert tredje år eller etter hver tredje gang emnet er gjennomført. Programutvalget for forskerutdanningen godkjente våren 2022 en tidsplan for emneevaluering, som er fulgt opp med evaluering av fire emner i 2024.

⁸ [Reglement og retningslinjer | Det medisinske fakultet | UiB](#)

⁹ [Indikatorrapporten](#)

¹⁰ [NorDoc Network](#)

Ph.d.-kandidat publisering på MED

Produsert av Bibliometrigruppen, Universitetsbiblioteket (kontaktperson: Caroline Armitage, bibliometri@uib.no). Bestilling fra Martha Enger (Visedekan for forskerutdanning).

Analysen skal gi innsikt i forskningsproduksjon for ph.d.-kandidater på MED, kvalitetsnivå og antall avhandlinger, med vekt på de siste fem årene. Det skal ses i sammenheng med andre fakulteter ved UiB.

Vi definerer «ph.d.-publisering» som publikasjoner som er utgitt i «ph.d.-perioden» (start år til slutt år + 2 år). Disse to ekstra årene tar hensyn til forsinkelser i publisering av arbeid gjort under graden, men kan jo i noen situasjoner tar inn postdoc publikasjoner. En «ph.d.-publikasjon» er her definert som en publikasjon som har minst en forfatter («ph.d.-forfatter») som vi har identifisert var i «ph.d.-perioden» i publiseringsåret. Vær oppmerksom på at dette kun omfatter ph.d.-kandidater ved UiB – det er mulig at publikasjoner klassifisert som «ikke ph.d. forfatter/publisering» har en ph.d.-kandidat forfatter ved en annen UH-institusjon. På grunn av lengden på ph.d.-perioden, gir det ikke helt mening å avgrense alle analyser til kun de siste 5 år, og vi ser på en lengre periode hvor hensiktsmessig.

Tallene gitt her skal tolkes som et estimat, heller enn helt nøyaktige tall. En faktor er at definisjonen på en «ph.d.-publikasjon» kan gjøres på ulike måter. En annen er at kobling av ph.d. data til publiseringsdata ikke er rett fram, og vi kan ikke garantere at absolutt alle folk er koblet. En grunn kan være at de har en annen identifikasjonsnummer eller navn i et av datakildene. Likevel klarer vi å koble de fleste, for eksempel i datakilden om ph.d.-kandidater som vi bruker, har vi 466 personer som har fullført i ph.d. på MED med sluttår 2020-2024 og 26 av disse kunne vi ikke koble til en publikasjon (enten på grunn av at de ikke har publisert, eller at det er koblingsproblemer).

Rapporten tar utgangspunkt i bibliometriske data, så tar ikke høyde for ulike publiseringstradisjoner på tvers av fagområder. Slike faktorer må vurderes som en del av tolkningen, særlig hvis man begynne å sammenligne fagområder. Det vil ofte slå ulikt ut om man måler **publikasjoner** eller **forfatterandeler**. Når man ser på publikasjoner, tar analysen ikke høyde for grad av medforfatterskap, som varierer mellom fagområder. Forfatterandeler kan være et mer representativt mål på tvers av fagområder; likevel, vær oppmerksom på at forfatterandeler beregnes ved enkel divisjon som ikke tar høyde for ulik størrelse av bidrag, og tar ikke høyde for ulike publiseringstradisjoner.

Antall kandidater og avhandlinger

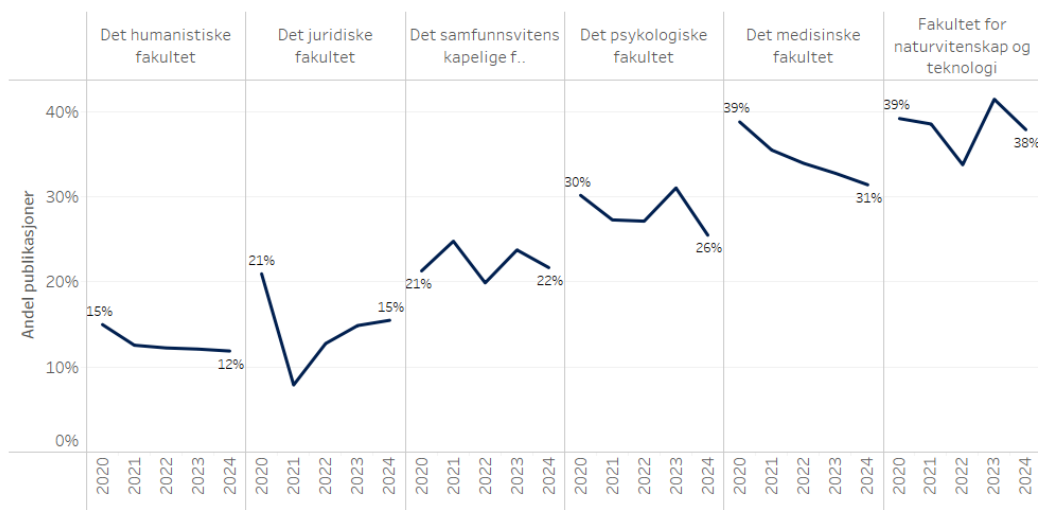
I Tabell 1 finnes det antall personer med oppnådd kvalifikasjon. For MED, stemmer dette med antall avhandlinger – av disse, 359 var artikkelbaserte avhandlinger, og 3 var monografier.

Tabell 1 Antall studenter med oppnådd kvalifikasjon (FU Forskerutdanning) for UiB. Kilde: STAR (Sikt)

	2021	2022	2023	2024	Grand Total
Det humanistiske fakultet	17	13	19	20	69
Fakultet for naturvitenskap og teknologi	83	54	74	77	288
Det medisinske fakultet	95	99	80	88	362
Det samfunnsvitenskapelige fakultet	23	22	22	19	86
Det juridiske fakultet	7	4	2	5	18
Det psykologiske fakultet	19	24	13	16	72
Fakultet for kunst, musikk og design	1	4	5	3	13

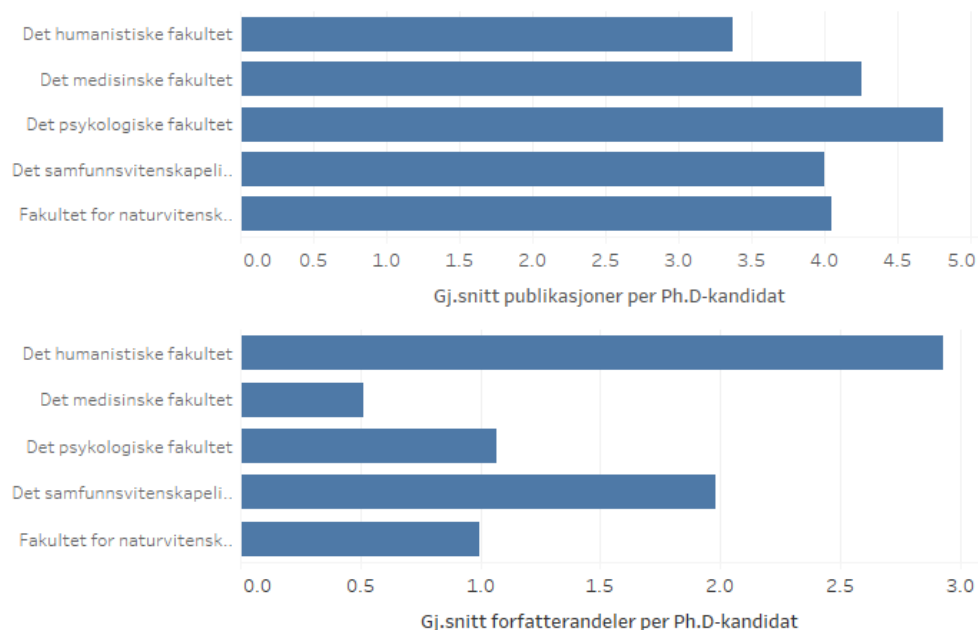
Vitenskapelige publikasjoner

Ph.d.-kandidater er (med)forfattere på en relativ høy andel publikasjoner fra MED fakultetet, sammenlignet med andre fakulteter (Figur 1). Denne prosentandel tilsvarer ca. 370-460 publikasjoner per år. Likevel er det en nedgang siden 2020. For UiB som helhet var andelen i 2024 ca. 29 %.

Figur 1 Prosentandel vitenskapelige publikasjoner som har en ph.d.-forfatter.

I gjennomsnitt publiserer ph.d.-kandidater på MED 4,3 vitenskapelige publikasjoner i ph.d.-perioden, litt over de andre fakultetene unntatt PS (Figur 2). Men, når man måler i forfatterandeler¹, ligger MED lavest. Dette er på grunn av høyere grad av medforfatterskap, mens ved noen av de andre fakultetene er det mer vanlig for kandidater å skrive i mindre grupper eller helt selvstendig.

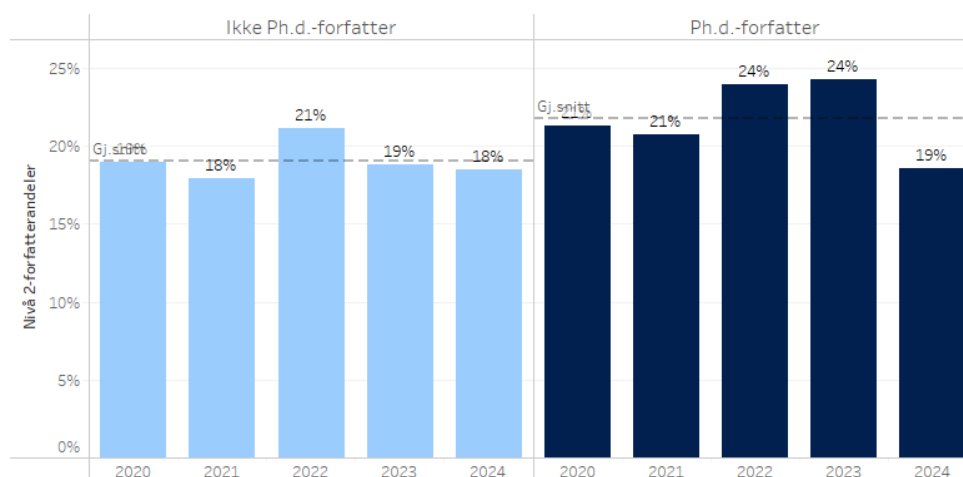

Figur 2 Gjennomsnitt publikasjoner og forfatterandeler per ph.d.-kandidat (begrenset til kandidater som har fullført graden, begynte i 2016 eller seinere, var ferdig i 2024 eller tidligere, og har ikke flere enn 20 publikasjoner i ph.d.-perioden). Kun fakulteter med flere enn 15 kandidater er vist.

¹ For å beregne forfatterandeler for en publikasjon (=1) deles det først på antall forfattere. Hvis en forfatter krediterer flere institusjoner, blir deres andel så delt mellom institusjonene.

Nesten alle ph.d.-kandidater som er ansatt på MED (i motsetning til ansatt på en annen institusjon, men tar doktorgraden hos UiB) publiserer minst en vitenskapelig publikasjon (99 % når avgrenset til personer som har fullført, begynte i 2016 eller senere og var ferdig i 2023 eller tidligere. Det var kun 2 personer som vi ikke finner publikasjoner for: En av disse har publisert kun før de begynte ph.d.-perioden ifølge Cristin; den andre har publisert og er muligens ikke koblet på grunn av flere identifikasjonsnummer og navn varianter). Når vi inkluderer også ph.d.-kandidater som ikke er ansatt på MED, faller dette til 95 % (15 personer som ikke har publisert). Her finnes det en ekstra mulighet, at noen av disse personene kan ha publisert noe, men ikke kreditert UiB i forfattertilhørigheten (og heller kun hvor de er ansatt; dette var ikke undersøkt nærmere på dette tidspunktet).

Når vi ser på publisering etter nivå (nivå 1 og nivå 2 tidsskrift²), ser vi lite forskjell mellom publisering som involverer en ph.d.-forfatter og det som ikke involverer en ph.d.-forfatter på UiB-nivå (ca. 27 %, 2020-2023). I midlertid på MED ser vi at en høyere andel forfatterandeler er fra nivå 2 blant publikasjoner med en ph.d.-forfatter enn de uten i de fleste år; i 2024 er det mer likt (Figur 3). The open access rate for articles with a PhD author at MED is 90 % in 2024, vs 86 % for those without a PhD author. PhD-authored articles were up at 94 % in 2022 and 2023, but it is possible that more publications will become open access over time with self-archiving (the green route). Open access in general for MED in 2024 is 88 % articles (<https://bibliometri.w.uib.no/det-medisinske-fakultet/>).

Figur 3 Andel forfatterandeler fra publikasjoner i nivå 2 kanaler for det medisinske fakultetet.

² <https://kanalregister.hkdir.no/informasjonsartikler/nivaer-og-nivaendringer>